

УДК 111.1

МІФ ПРО СІЗІФА: АБСУРД, БУНТ І ПОШУК СЕНСУ

Компанієць М.Г.

e-mail: mykhailo.kompaniets@nure.ua

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії,
м. Харків, Україна

In his essay “The Myth of Sisyphus,” Albert Camus explores a fundamental question of human existence: is life worth living if it lacks objective meaning? The central concept of his work is the absurd—the sense of conflict between the human desire for harmony and meaning and the silent indifference of the universe. Camus argues that absurdity cannot be overcome or ignored—it can only be embraced and made the basis of one’s existence. Through the metaphor of Sisyphus, who is futilely pushing a boulder up a mountain, Camus reveals the mechanism of human existence in a world without absolute truths.

У своєму есе «Міф про Сізіфа» Альбер Камю досліджує фундаментальне питання людського існування: чи варте життя того, щоб його проживати, якщо воно позбавлене об’єктивного сенсу? Центральним поняттям його роботи є абсурд – відчуття протистояння між людським прагненням до гармонії й сенсу та мовчазною байдужістю Всесвіту. Камю стверджує, що абсурд не можна ані подолати, ані ігнорувати – його можна лише прийняти, зробивши основою власного існування. Через метафору Сізіфа, що марно штовхає камінь на гору, Камю розкриває механізм людського існування у світі без абсолютних істин.

Абсурд виникає як результат зіткнення двох реальностей: людського прагнення до пізнання, порядку та сенсу і хаосу. Абсурд – це не стан, властивий самому світу чи людині, а взаємодія між ними. «Немає абсурду поза свідомістю людини» [3]. Ця концепція ставить під сумнів традиційні уявлення про мету існування, провокуючи роздуми: чи варто продовжувати жити в умовах, коли сенс життя недосяжний?

Камю категорично відкидає традиційні рішення проблеми абсурду – як самогубство, що є відмовою від життя, так і релігійний «стрибок віри», який підміняє пошуки сенсу ілюзорними відповідями. Він пропонує третій шлях – бунт. Це не протест проти долі чи світу, а свідоме прийняття абсурду як невід’ємної частини людського існування.

Сізіф є символом людини, яка прийняла абсурд і живе всупереч йому. Його «щастя» не в досягненні мети, а в самому процесі. «Треба уявляти собі Сізіфа щасливим», – пише Камю, наголошує, що справжня свобода полягає у здатності приймати абсурдну природу життя та знаходити радість у самому акті існування [3]. Ця концепція бунту демонструє, що людське життя може бути наповненим, навіть якщо воно позбавлене об’єктивного сенсу.

Камю стверджує, що сенс життя – це не те, що людина може отримати від зовнішнього світу. Натомість кожен має створювати цей сенс самотійно. У світі без божественного порядку чи метафізичних гарантій людина залишається єдиним автором своєї долі. Саме у творчості, праці, любові та простих радощах Камю бачить можливість створення «суб’єктивного сенсу», який існує лише настільки, наскільки його визнає сама людина. «Абсурдна» людина відмовляється від ілюзій і приймає неминучість смерті, але це не робить її життя менш значущим. Навпаки, саме усвідомлення обмеженості буття надає йому цінності.

Ідеї Камю мають особливу вагу в умовах сучасного світу, який характеризується екзистенційними кризами, втратою традиційних орієнтирів і технологічними змінами. У глобалізованому суспільстві, де багато людей стикаються з відчуттям ізоляції та марності, концепція абсурдного бунту дає змогу знайти внутрішній баланс. Камю пропонує не уникати складних питань, а приймати їх і жити, використовуючи повноту кожної миті. Бунт Сізіфа стає символом стійкості перед обличчям життєвих труднощів. Його історія нагадує про силу людської волі, яка здатна перетворити навіть марну працю на акт свободи та радості.

Альбер Камю у «Міфі про Сізіфа» пропонує унікальну концепцію абсурду, яка не лише приймає марність пошуку абсолютного сенсу, а й перетворює її на джерело внутрішньої свободи та натхнення. Бунт Сізіфа, його здатність знаходити щастя в абсурдних умовах, є важливим уроком для сучасної людини, що прагне залишатися сильною перед обличчям життєвих викликів. Камю нагадує, що навіть у світі без об’єктивного сенсу життя можна і потрібно приймати як безцінний дар.

Список використаних джерел

1. Thomas Nagel. The Absurd. URL: <https://philosophy.as.uky.edu/sites/default/files/The%20Absurd%20-%20Thomas%20Nagel.pdf> (дата звернення 30.12.2024).
2. Ignatius Nnaemeka Onwuatuegwu & Ambrose Toochukwu Arinze. The Problem of Absurdity and its Solution in Albert Camus Existential Philosophy. URL: https://journalspress.com/LJRHSS_Volume20/1422_The-Problem-of-Absurdity-and-Its-Solution-in-Albert-Camus-Existential-Philosophy.pdf (дата звернення 30.12.2024).
3. Альберт Камю (2022) Міф про Сізіфа. Бунтівна людина / пер. Олег Жупанський. Харків: видавництво «Фоліо».